

Orangeriet, Lövstabruk
Konsert, söndagen den 25 juni 2006 kl. 16.00
Ljudkonst och elektroakustisk musik

Program

Erik Mikael Karlsson
och Fredrik Ekman: *Othellos tystnad ur En förtrollad natt* 5'54"
Pär Johansson: *Det tomma palatset* 24'04"
Rune Lindblad: *Pedagogik* 6'01"
Love Mangs: *Vi, vi vågorna* 19'46"

Programkommentarer och tonsättarbiografier

Erik Mikael Karlsson och Fredrik Ekman: *Othellos tystnad ur En förtrollad natt* (1997) 5'54"

En förtrollad natt är ett musikdramatiskt verk och en hyllning till den italienske filmskaparen Luchino Visconti (*Döden i Venedig* m.fl.). Verket bygger på texter av Leopardi, Pessoa, Proust, Shakespeare och Tjechov.

ERIK MIKAEL KARLSSON (f. 1967) är tonsättare av i första hand elektroakustisk musik. För närvarande komponerar han ett verk för gitarrer och elektronik för gitarristen Stefan Östersjö. Han arbetar även som musikproducent vid Sveriges Radio P2.

FREDRIK EKMAN (f. 1965) är författare och musikdramatiker, och har samarbetat med Erik Mikael Karlsson i flera verk.

Pär Johansson: *Det tomma palatset* (2000) 24'04"

"Efter att först ha kringränt och sedan belägrat Palatset i över tre månader, utgick oförmodat en order om att storma murarna och angripa den inre gården. Vid vår framgångsrika ankomst till gården möttes vi av fullkomlig stillhet och ödeläggelse. Huvudbyggnaden stod i ruiner. Det inre av Palatset var vandaliserat och plundrat. Draperier, målningar och alla värdefulla dekorationer var skändade eller bortrövade.

Som för att mildra minnet av massakern hade träd, buskar, gräs och blommor funnit sin väg tillbaka och påbörjat återerövringen av det människodanade. Fåglar hade byggt sina bon, rävar och grävlingar inrett sina gryt och lyor, myror uppfört sina stackstäder. Så att anblicken nu företedde en förutsägelse om naturens återtagande av de platser den en gång avträtt till människan. Som om vi sedan länge, oss själva ovetande, hade varit förutbestämda att möta en tom och övergiven boning.

Vi började då att uppteckna inskriptionerna på murarna, vi samlade ihop de få kvarlevor och spår av mänskligt liv i vad som fanns kvar av rummen, salarna och förrummen, och våra skrivare sändes till det förfallna biblioteket för att kopiera vad som återstod av böcker och skrivna dokument och tolka deras budskap. Allt detta gjordes i ett försök att kartlägga och begripa vad som måste ha utspelat sig många år före vår belägring av Palatset."

Jianzhu-kommentaren noterar: "Från detta tillfälle emanerar bruket att hänvisa till historievetenskapen genom att tala om Det tomma palatset."

Xia Gu, med hänvisning till myten om *Belägringen av det tomma palatset*, i andra-kommentaren (*jianzhu*) till en tidig Ming-utgåva av *Credo Incognito (Qian fu lun)* av Han-filosofen Wang Fu. Översättning av Göran Sommardal i *Det tomma palatset. En arkeologi över ruiner och rutiner i kinesisk litteraturtradition*, Stockholm, 1992.

Verkets emotionella innehåll härrör från mina intryck av citatet ovan och av Göran Sommardals avhandling. Jag försökte skapa ett stycke med långsamt växlande textur och cykliskt tidsförlopp. Storformen bygger på den kinesiska filosofins teori om *De fem faserna* (eller elementen) – jord, trä, eld, metall och vatten – och deras korrelationer, särskilt *De fem årstiderna*. Jag använde också slumpmetoden ur *Förvandlingarnas bok (Yi jing)* för att välja ut ljudmaterial till ett par av verkets sektioner.

Det tomma palatset är komponerat på EMS (Elektroakustisk Musik i Sverige/Svenska Rikskonserter), Stockholm.

PÄR JOHANSSON (f. 1972) är komponist och civilingenjör, men har även läst humanistiska ämnen. 1995-7 studerade han elektroakustisk musik på EMS, där han också är verksam som studioassistent och lärare i akustik och ljudsyntes.

"Min musik är ofta berättande, narrativ, och innehåller ibland omedelbart igenkännbara ljud, men den är knappast program-musik i traditionell mening, även om jag ofta hämtar inspiration ur litterära eller filosofiska källor. Inte heller är den konceptuell ljudkonst, eftersom det estetiska utförandet för mig är lika viktigt som de bakomliggande idéerna. Avsikten är att musiken skall kunna avnjutas också utan kännedom om idénnehållet."

<http://www.parjohansson.se/>

Rune Lindblad: *Pedagogik* (1972) 6'01"

Verket *Pedagogik* handlar om skolan och hur vi behandlar de som inte passar in där – ett tema som är lika aktuellt nu som för trettio år sedan. Det är en så kallad text-ljudkomposition, ett verk där text eller röstljud spelar en stor roll.

Beteckningen är faktiskt en svensk uppfinning, och svenska konstnärer, poeter och tonsättare har betytt mycket för genren, t.ex. Öyvind Fahlström, Åke Hodell, Lars-Gunnar Bodin, Sten Hanson, Bengt-Emil Johnson och Ilmar Laaban.

RUNE LINDBLAD (1923-1991) är en av den elektroakustiska musikens pionjärer, både i Sverige och världen. Under tidigt 1950-tal började han experimentera med elektroniska och inspelade ljud med hjälp av bandspelare, helt utan kännedom om de liknande försök som gjorts av bl.a. Pierre Schaeffer i Paris och Karlheinz Stockhausen i Köln. Lindblad var också bildkonstnär, vilket kanske påverkade hans musik, som inte uppvisar något traditionellt formspråk. Verken är ofta politiska eller konceptuella, bygger vanligen på blocklika strukturer och står nog närmare ljudkonsten än musiken.

Lindblad har betraktats som en sörling eller outsider, och ansåg själv att han inte hörde hemma bland "fina" tonsättare. Han fick heller inget större erkännande under sin livstid, men har på senare tid uppmärksammats allt mer, bl.a. med en dubbel-cd på Elektron records (<http://www.elektron.nu/>).

Love Mangs: *Vi, vi vågorna* (1997) 19'46"

Intro – I Det första solglittret – II Måsens flygande öron – III En kör i djupet – IV Nocturne

I *Vi, vi vågorna* lämnar jag ordet till havet – det ytliga och djupa. Det stilla och våldsamma. Livmoder och gravplats. Så som fiskarna hör det, och sjöfågeln, och klipporna. De yttersta skären. Långt bortom mobiltelenätets räckvidd. Här ute hör man inte människan, kanske har hon aldrig funnits. Vi färdas från gryning till skymning genom en svit av ögonblick och skeenden.

Vi, vi vågorna komponerades hemma och vid EMS under april-oktober 1997. Dikten "Vågorna sjunga" författades av August Strindberg.

*Det är vi, vi, vågorna
som vagga vindarna
till vila!*

*Gröna vaggor, vi vågor.
Våta är vi, och salta;
våta lågor är vi.*

*Släckande, brännande,
tvättande, badande,
alstrande, avlande.*

*Vi, vi, vågorna,
som vagga vindarna
till vila!*

LOVE MANGS (f. 1966) är ljudkonstnär utbildad på EMS, där han sedan också varit anställd som studiosekreterare och utbildningsansvarig. På verklistan finns övervägande konsertstycken för endast högtalare, men också stycken för instrument och dator, samt installations-/utställningsmusik.

"Ofta är det naturen som står modell för mina kompositioner. I skogen vet du aldrig vilket ljud som kommer härnäst, likväl blir du sällan förvånad. Du blir inte överraskad, men heller inte uttråkad. Likaså kan du uppleva ett samband mellan olika ljudhändelser som ofta är helt skenbart – ljuden tycks kroka i varandra men i själva verket är det bara din egen kreativitet som söker ge slumpen ett ansikte."

RIKSKONSERTER.

*Konserten genomförs med stöd från EMS/Svenska Rikskonsorter.
Tack till Birgitta Östlund.*